

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

ΖΩΟΛΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 99, 114 73 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210 7011 461 - FAX 210 7018 649
http://www.agra.gr - email: info@agra.gr

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2012

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

**ΤΑ ΧΑΪΜΑΛΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ**

ΑΡΓΩ Ή ΠΛΟΥΣ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ

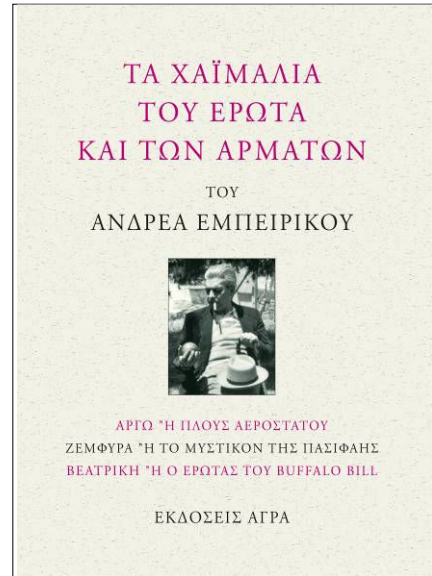
ΖΕΜΦΥΡΑ Ή ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΑΣΙΦΑΗΣ

ΒΕΑΤΡΙΚΗ Ή Ο ΕΡΩΤΑΣ ΤΟΥ BUFFALO BILL

Εκδόσεις ΑΓΡΑ, Δεκέμβριος 2012

Αριθμός σελίδων: 256 , Τιμή : 13,50 Ευρώ

ISBN: 978-960-505-013-9

Κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις Άγρα ο τόμος ΤΑ ΧΑΪΜΑΛΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ του ΑΝΔΡΕΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ, όπου ανασυστήνεται μετά 50 χρόνια από την πρώτη ανακοίνωσή της και 67 χρόνια μετά τη συγγραφή της, η σπουδαία ερωτική τριλογία του ποιητή:

- 1) ΑΡΓΩ Ή ΠΛΟΥΣ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ – α' έκδοση με περικοπές στο περιοδικό *Πάλι*, 1964-65, α' έκδοση σε βιβλίο 1980.
- 2) ΖΕΜΦΥΡΑ Ή ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΑΣΙΦΑΗΣ – α' έκδοση 1998.
- 3) ΒΕΑΤΡΙΚΗ Ή ΕΝΑΣ ΕΡΩΤΑΣ ΤΟΥ BUFFALO BILL – ανέκδοτο μέχρι σήμερα.

Η έκδοση συνοδεύεται από αναλυτική εισαγωγή του επιμελητή των κειμένων ΓΙΩΡΓΗ ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗ.

Η περίφημη *Αργώ* είναι γραμμένη στο ζοφερό κλίμα της εμφύλιας διαμάχης του Δεκεμβρίου 1944. Λίγο μετά επιφυλάσσεται στον συγγραφέα μια τραυματική εμπειρία: συλλαμβάνεται, χωρίς καμία συγκεκριμένη κατηγορία (αρκούσε προφανώς το επίθετό του), από την Πολιτοφυλακή του ΕΛΑΣ, την ΟΠΛΑ, και οδηγείται όμηρος, μαζί με πολλούς άλλους, στα Κρώρα της Βοιωτίας. Αντιμετωπίζει θανάσιμους κινδύνους και μεγάλες κακουχίες, έως ότου καταφέρνει να δραπετεύσει και επιστρέφει σε κακή κατάσταση στην Αθήνα.

Στο *ΑΡΓΩ Ή ΠΛΟΥΣ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ* πλέκονται δύο παράλληλες ιστορίες: αφενός η εορταστική ανύψωση, η απογείωση του αεροστάτου «Αργώ» στην πρωτεύουσα της Κολομβίας Σάντα Φε ντε Μπογκοτά το 1906, με τους τρεις φλογερούς αεροναύτες –τον Άγγλο Λόρδο Ωλμπερνον, τον Γάλλο εξερευνητή Ερνέστο Λαφύ Νανσύ και τον Ρώσο ναύαρχο

Βλαδίμηρο Βιερχόυ (με τον οποίο ταυτίζεται ο ποιητής)–, και αφετέρου η δραματική ιστορία του ζηλότυπου καθηγητή ντον Πέντρο Ραμίρεθ, της κόρης του Καρλόττας και του ινδομιγή εραστή της.

Στο *ZEMFYRA Η ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΑΣΙΦΑΗΣ*, που διαδραματίζεται στο Παρίσι το 1902, έχουμε τον έρωτα ενός λιονταριού (που ονομάζεται Ζαμβέζης) και της ομώνυμης θηριοδαμάστριας σ' ένα τσίρκο. Το παιχνίδι του έρωτα ανθρώπου/ζώου διεξάγεται, όχι μόνο ενώπιον των θεατών του τσίρκου, αλλά με την απειλή του θανάτου. Ωστόσο η φυσική αντιπαλότητα θηρίου-ανθρώπου καταλύεται για να κατισχύσει και για να δοξολογηθεί ο νικητής έρωτας.

Η ανέκδοτη *ΒΕΑΤΡΙΚΗ Η Ο ΕΡΩΤΑΣ ΤΟΥ BUFFALO BILL* αποτελεί, ίσως, το πιο παράδοξο κείμενο του Εμπειρικού όσον αφορά την κατασκευή του και κατά συνέπεια τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται και περατώνεται η αφήγηση. Η *Βεατρίκη* συνίσταται από δύο ιστορίες, όμως εδώ τόσο ο τόπος όσο και ο χρόνος της μιας ιστορίας διαφέρει εντελώς από τον χρόνο και τον τόπο μέσα στον οποίο διαδραματίζεται η άλλη. Πρόκειται, θα λέγαμε, για μια διπλή «δίπτυχη» ερωτική και «πολεμική» ιστορία, όπου η μία περιέχεται μέσα στην άλλη έτσι ώστε ο μυθικός χρόνος της Βεατρικής να είναι διπλός. Η πρώτη, η «εξωτερική» ιστορία με την οποία ανοίγει το κείμενο, αναφέρεται σε μια από τις πολλές περιπέτειες του γνωστού ήρωα της αμερικανικής δύσης Buffalo Bill ή κατά κόσμον William Cody και τοποθετείται «ολίγα χρόνια» μετά τον αμερικανικό Εμφύλιο. Ο μυθικός χρόνος της «εσωτερικής» ενδιαθέτης ιστορίας συμπίπτει σε μεγάλο βαθμό με τον χρόνο της γραφής του ίδιου του κειμένου – Ιούλιος-Αύγουστος 1945. Η ένθετη ερωτική ιστορία του συγγραφέα με την μετέπειτα σύζυγό του Βιβίκα Ζήση έχει επιστολική μορφή καθώς περιέχει έξι επιστολές που ανταλλάσσουν η Βιβίκα/Βεατρίκη με τον Εμπειρικό/ Buffalo Bill.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ: «Έτσι edιάβαινε ο Buffalo Bill μια νύχτα του Ιούλη – ο Buffalo Bill ο μέγας ποιητής του Νέου Κόσμου, ο αετός του Κολοράντο, Δάντης μαζί και ανιχνευτής με την εξαίσια Βεατρίκη, το πιο απαλό, το πιο εύοσμον και το πιο ωραίο άνθος της πραιρίας».

Σ' όλα τα κείμενα της τριλογίας του Εμπειρικού υπόκεινται κοινές βασικές ιδέες που υποστηρίζουν τις ίδιες κατά βάσιν αρχές, την ίδια ιδεολογία: ο μοναδικός τρόπος για να αρθούν οι πολλές και ποικίλες αντινομίες του πολιτισμού, η μόνη οδός και η μόνη δύναμη που μπορεί να απελευθερώσει τον κόσμο (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά) είναι ο έρωτας, ο «άνευ ορίων και άνευ όρων» έρωτας. Υπό την έννοια αυτή και τα τρία κείμενα της τριλογίας αφηγούνται, το καθένα με τον τρόπο του, μια ερωτική ιστορία, όμως τελικά συστήνουν και μια ιστορία απελευθέρωσης ατομικής και δίνουν μια εικόνα μελλοντικής οικουμενικής ανάτασης και ελευθερίας. Και οι τρεις ιστορίες έχουν και πολιτικό χαρακτήρα. Και στις τρεις ιστορίες (ειδικά στην *Αργώ* και στην *Βεατρίκη*) ακούγονται (υπόκωφα και από μεγάλο βάθος, είναι αλήθεια) τα φρικτά πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα που βιώνει ο συγγραφέας την εποχή της συγγραφής τους. Η βία του ντον Πέντρο συνδέεται με την βία της γαλλικής επανάστασης που αναθυμάται ο Γάλλος αεροναύτης και, προφανώς, δεν είναι άσχετη από όσα

συμβαίνουν στην αιματοκυλισμένη Αθήνα του 1944-1945. Το ίδιο παρακολουθούμε και στην ιστορία του Buffalo Bill. Ο σφαγιασμός των μεταναστών μέσα στο άγριο τοπίο του Grand Canyon παραπέμπει, δίχως αμφιβολία, στη φορική δοκιμασία του ομήρου Εμπειρικού και άλλων αθώων μέσα στον άγριο Δεκέμβριο του 1944. Η βία στην Ζεμφύρα δεν είναι μόνο ερωτική, ή βία των άγριων ζώων – το κατηγορώ του πλανόδιου ποιητή δείχνει πως στην φαινομενικά απλή ερωτική ιστορία αναμοχλεύονται πολλές μορφές βίας του ανθρώπινου πολιτισμού.

Όλες αυτές οι, φαινομενικά εκτός τόπου και χρόνου, ερωτικές/ρομαντικές ιστορίες που αναπτύσσονται και εξελίσσονται μέσα σε ένα αρχικό περιβάλλον φόβου, βίας και θανάτου, για να κατισχύσει τελικά ακατανίκητος ο έρωτας και η ζωή, αφορούν, όπως έχουμε υπαινιχθεί, το πρόσωπο του ίδιου του αφηγητή, του συγγραφέα Εμπειρικού.

Στη Ζεμφύρα ο πλανόδιος ποιητής του Παρισιού, που προβάλλει ως προσωπείο και αντανάκλαση του Ανδρέα Εμπειρικού, απευθύνει κατηγορίες στους κυνικούς, πτωχοπροδρόμους, «παρακοιμωμένους κάθε ανθρώπινης ανεπάρκειας, τους υπερμάχους της κάθε ηττοπάθειας, τους ευνουχισμένους χριστιανούς [...] τους κιβδηλοποιούς του έρωτα και των αρμάτων, τους πάσης φύσεως προαγωγούς της τέχνης [...] τους ηθικολόγους και ανηθικολόγους, τους πάσης φύσεως βρωμερούς και σκατολόγους».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ γεννήθηκε το 1901 στην Μπραΐλα της Ρουμανίας και πέθανε στην Αθήνα το 1975. Το 1926-31 βρίσκεται στο Παρίσι όπου συνδέεται με τον André Breton και τους Υπερρεαλιστές και αρχίζει την ψυχανάλυση με τον R. Laforgue.

Το 1935 δίδει στην Αθήνα την περίφημη διάλεξη «Περί σουρρεαλισμού» και εκδίδει την *Υψικάμινο*, το κατεξοχήν υπερρεαλιστικό κείμενο. Το 1945 κυκλοφορεί η *Ενδοχώρα* και ακλουθούν τα *Γραπτά ή Προσωπική μυθολογία* το 1960 και η *Αργώ ή Πλους αεροστάτου* το 1964-65 στο περ. *Πάλι*, με περικοπές. Μετά το θάνατό του, το 1980 κυκλοφορεί πλήρης η *Αργώ*, η συλλογή *Οκτάνα* καθώς και το θεατρικό έργο του Πικάσσο *Τα Τέσσερα κοριτσάκια* σε μετάφραση του ποιητή. Το 1985 εκδίδεται το *Αι Γενεαί Πάσαι ή Η Σήμερα ως Αύριον και ως Χθες* και το *Αρμαλα ή Εισαγωγή σε μία πόλι* (εισαγωγή σ' ένα μυθιστόρημα που δεν γράφτηκε).

Το 1990-1991 εκδόθηκε το ερωτικό μυθιστόρημα-ποταμός *Ο Μέγας Ανατολικός* σε οκτώ τόμους. Το 2011 κυκλοφόρησε το επίτομο *Ανθολόγιον του Μεγάλου Ανατολικού*, με επιλογή και επιμέλεια του Γ. Γιατρομανωλάκη.

Το 1995 εκδόθηκε το ποίημα *ΕΣ-ΕΣ-ΕΣ-ΕΡ Ρωσσία*, το 1997 το πεζό *Ζεμφύρα ή Το μυστικόν της Πασιφάης*, ενώ το 1997 κυκλοφόρησαν σε ανεξάρτητη έκδοση τα δύο εγκώμια για τον Ν. Εγγονόπουλο: *Νικόλαος Εγγονόπουλος ή Το θαύμα του Ελμπασάν και του Βοσπόρου* και *Διάλεξη* 1963.

Το 2001 κυκλοφόρησαν το ημερολόγιο και οι φωτογραφίες από το *Ταξίδι στη Ρωσσία* (τον Δεκέμβριο του 1962 με τον Ο. Ελύτη και τον Γ. Θεοτοκά), τα

Ψυχαναλυτικά κείμενα καθώς και το μεγάλο λεύκωμα με φωτογραφίες του με τον τίτλο *Φωτοφράκτης*.

Επίσης το 2001 γιορτάστηκαν τα 100 χρόνια από τη γέννηση του Ανδρέα Εμπειρικού, με πρωτοβουλία του Ε.ΚΕ.ΒΙ.

Το 2009 κυκλοφόρησε ο τόμος *Ανδρέας Εμπειρικός, Γράμματα στον πατέρα, τον αδελφό του Μαράκη και την μητέρα [1921-1935]* και το 2010 το βιβλίο *Περί σουρρεαλισμού. Η διάλεξη του 1935*.

Ο Α.Ε. είναι από τοῦς κύριους εισηγητές της επιστήμης της ψυχανάλυσης στην Ελλάδα με τον Δ. Κουρέτα και τον Γ. Ζαβιτσιάνο, με τη συνεργασία και τη συνδρομή της Μαρίας Βοναπάρτη. Ο ίδιος άσκησε την ψυχαναλυτική πρακτική επί δεκαέξι έτη (1935-1951).

Στις Εκδόσεις Άγρα κυκλοφορεί σχεδόν το σύνολο του έργου τοῦ Ανδρέα Εμπειρικού, με επιμελητή τον Γιώργη Γιατρομανωλάκη.